VIRGIL CARIANOPOL

Scară la cer

COLECȚIA „UNIVERSUL LITERAR"

ACEST VOLUM, AL XXIII-lea DIN
COLECȚIA „UNIVERSUL LITERAR“
S'A TIPĂRIT
IN LUNA APRILIE 1940.

VIRGIL CARIANOPOL

SCARĂ LA CER

COLECȚIA „UNIVERSUL LITERAR“

TIPOGRAFIA ȘI EDITURA ZIARULUI „UNIVERSUL“

SCARĂ LA CER

După moarte

...Cei plecați, vin după moarte,
numai odată la cei iubiți...

Inalt, subțire, după ce-oi muri,
La miezul nopții, prinț de catifea,
Voi pogorî dintr'un înalt etaj,
Să stau și după moarte lângă ea.

Voi pogorî în pelerină verde
Și în mânuși de veacuri și lumini,
Făcând să'ntoarcă după mine capul
Și să se salte peste gard, grădini.

Și-om sta pe bancă, eu luceafăr viu
Și chipul ei, lumină ca înaltul;
Eu neputând să-mi văd prin dânsa moartea,
Ea neputând prin mine vede altul.

Și va fi fericirea mult prea caldă,
Prea iute clipa pentru-a o trăi,
Prea fără timp iubirea și prea sfântă
Ca să mai fie vreme-a ne iubi.

Vom sta, eu ceață, ea pământ lucind,
Iubindu-ne cu mintea noaptea toată,
Fără să simtă dacă-s lângă ea.
Și să mă vadă fără ca să poată...

Și când la ora cinci de dimineață
Mă va goni cocoșul triumfal
Și m'oi întoarce singur iar la locu-mi
Ca dup'o noapte petrecută la un bal,

Va fi pe mine pelerina ruptă
Și ochii nu-mi vor mai avea scântei,
Mă va cuprinde 'ntunecimea morții
Dar voi luci de amintirea ei...

Eu

Te știu femee, tu ești fiindcă-s eu
Și lună este, fiindcă eu visez.
Tot ce e: noapte, stele și iubire,
Eu cu puterea mea de viață le creez.

De n'ași fi eu, nu ar trăi nici visul.
Când voi muri, cu mine se duc toate.
In fiecare ins sânt eu și ei în mine.
Făr' să vreau eu, nimica nu se poate.

Nu râde lună, tu lucești așa
Că eu vreau să lucești, să fii frumoasă
Și moartea este-așa că eu am vrut-o;
Eu i-am pus mâna mucedă pe coasă.

Nu Dumnezeu a zămislit pământul.
Nu eu sânt bobul, lucrul cel mai mic;
Eu sânt părintele și eu sânt creatorul;
De n'ași fi eu, n'ar exista nimic.

Pentru ea

Nu mă blestema Doamne că îmi uit bucuriile,
S'au uscat în mine anii, s'au uscat viile;
Nu mă blestema că plec nu mă blestema că nu-i spun,
La ce să-i vorbesc? La ce să plâng? La ce bun?

Ce să-i arăt ? Cum să vadă
Că în mine sânt munți, este zăpadă ?
Iart-o Doamne că mi-a arătat sânii și picioarele,
Fără ea n'ași fi știut de unde îmi vine soarele,
Fără bucuriile ei nu puteam urni boolvanii,
Imi erau și fără rost și fără glas anii...
Nu mă blestema c'o las, că sânt sec,
Este în mine altcineva care mă îndeamnă să plec.
Nu mă urî, nu știu nici eu...
Gândurile nu sânt ale mele, nu sânt al meu.

Nu mă blestema c'o las. Imi las viața...
Dar trebue să mă urc să văd dimineața.
Eu nu pot să stau, nu pot să aștept;
Eu sânt vagabond, mi se sue plecarea în piept;

Nu știu nici eu până când, până unde...
Dar trebue să aflu cât am timp tot ce s'ascunde.
Nu mă urî că nu-i vorbesc, plec cu ochii închiși.
Doamne sânt urgisit: din toate locurile am plecat pe furiș.

Nu sânt aplecat

Nu's Doamne aplecat precum Ți-am scris
Nu mă îndoae vântul, nu mă pleacă viața
Iau munții'n umeri și mă duc cu ei
Și duc prin lume'n brațe dimineața.

Simt în adânc puterea năzdrăvană
De-a da în gol pământul și-al aduce încă
In fiecare ochi am câte-o lume
Și fiecare deget mi-e o stâncă.

Nu-s îndoit și de mă plâng vreodată
De greul vieței când mă uit spre Tine
Să ști nu plâng că mă'nfior de moarte
Ci fiindcă viața e prea mică pentru mine.

Iisus

O ! nu-mi venea să cred că știu să sufăr;
Zadarnic peste vise cerc să sui...
Imi povestesc tristețile de oameni,
Dar marile tristeți sunt ale Lui.

...N'a fost nici om, n'a fost nici Dumnezeu,
Ca El n'a fost în lume nici un ins.
El, n'a trăit și nici nu a murit,
El n'a fost nici învingător și nici învins.

De el spun florile c'a fost o floare
Și pomii spun c'a fost ca ei un pom,
El însă nu a fost decât himera
Prin care visul a intrat în om.

Pe cruce n'a suit, a fost părere,
El n'a avut nici viață și nici nume,
El duc'a fost, a fost acolo'n cer
Și a trăit de-acolo pentru Cel din lume.

Cei care L-au văzut suind Golgota
Nu au fost vii, ei L-au trăit în vis;
Un Dumnezeu nu se putea să moară,
Un Dumnezeu nu poate fi ucis!

Cu suferința Lui trăind în suflet
Ne pare că a fost și-acum e soare...
Iisusul pe pământ e născocit.
Prin El se pleacă ș'asupresc popoare.

Credința mea e'n El cum cred în mine,
Cum cred în tot ce scriu și tot ce-am spus.
Iisus e doar ideia pentru care lupt
Și'n fiecare luptător e un Iisus.

II

Dar dacă dau deoparte lungi perdele
Și mă aplec pe suferinți, supus,
Dacă m'afund în mine ca'ntr'o hrubă,
Mi-apare dintre visuri alt Iisus.

Cu chipul blând, cu ochii cum sânt sorii,
Ca pe-o minune viața Il aude...
El calcă peste ape ca o umbră
Și nici un val neîndrăsnind să-L ude.

Il văd așa ca o grădină verde
Și ca un vis ce nu mai pot să-l schimb...
Il văd dând veacuri la parte, stuhuri
Și-alunecând încoronat de nimb.

Nu mai îmi pasă-atunci de e himeră,
De pot să-I pipăi rănile sau nu,
De este sau nu este arătare,
Când strălucirea Lui mă străbătu.

Mă tem de mine și mă înfior,
Trăesc în El în urmele-I de cue
Și suferința simt cum pân'la cer,
Ca o minune, către Dânsul sue.

E vis, sau adevăr, sau e minciună ?
Nu vreau să cred nimic din ce spun sfinții...
O ! suflete nu mă 'ncerca și tu :
Iisus nu poate fi văzut decât cu ochii minții!

III

Și totuși Doamne uneori-L'njur
Și-L blestem cum mă blestemă și pe mine,
Că suferința El a născocit-o
Și necredința dela Dânsul vine.

Tu, însă, iartă-mă că uneori
N'am timp să cred sau să mă uit în sus.
Ce-ai fi Tu fără mine, bietul om?
Și fără Tine ce-ar fi fost Iisus?

Cin'L-ar fi plâns ? și cin'L-ar fi chemat ?
Cin'L-ar fi luat de martor la blesteme ?
Și bucuria Lui la cine-ar fi strigat
Când ar fi vrut pe cineva să cheme ?

O ! iartă-mă nu știu nici eu ce fac !
Il pierd printre necazuri uneori,
Il pierd în suferinți și Il găsesc
Când mă înving atâți biruitori.

Mă iartă că nu cred și că nu-L văd,
Că fiecare vorbă-mi este grea...
Iertare că Il văd ca pe-o poveste...
Dar e mai mare 'n necredința mea.

Despre moartea mea

O, n'o să mor, — sânt sigur — n'o să mor
Când haina asta de țărână, învechită,
M'o părăsi, voiu lua o altă haină
Pe care-oi lepăda-o iarăși obosită.

Mereu voi trece dintr'o viață 'n alta, —
Ca dintr'o casă goală 'n altă casă, —
De fiecare dată cu speranța
Că una, decât alta-i mai frumoasă.

O, nu vă bucurați că o să mor...
De plec de-aici mă nasc în altă țară,
Pe răsvrătiți nu-i lasă viața ca să plece,
Pe visători nu-i lasă visele să moară.

Cei care mor sunt ceia cari 'n viață
S'au mulțumit cu ce-au clădit și-au spus,
Nemulțumiții nu mor niciodată
Și cel dintâi nemulțumit a fost Iisus.

Și dacă totuși v'o părea că mor
Când se va naște-alt răsvrătit, sau alt ecou...
Să știți: c'acela-s eu, nemulțumitul
Care-am venit să mă revolt din nou.

Căutare

Nu mai am niciun rost Dumnezeule,
Nu Te pot găsi ori unde Te caut
Tu ești și nu ești în mine
Cum este cântecul ca un șarpe în flaut.

Dacă ași rupe armonica mea ca să scot
Din ea stolul de note ca în povești
Unde l-ași găsi ? Dacă m'ași rupe
De unde să știu, Doamne, picătura de sânge în care ești ?

Și totuși, Tu ești toamna mea tristă,
Tu ești trecerea mea prin viață ;
Nu eu văd Doamne soarele strălucind,
Ci Tu îl privești prin mine în fiece dimineață.

Plecare

Plec iar și de-aici, mă duc mai departe,
Nu toate drumurile vin înapoi lângă moarte.
Hai inimă, hai, fii iar cuminte ;
Ridică fruntea și mergi senină 'nainte.

Nu te uita că plâng, fă-te că nu vezi,
Sânt tristeți care nu sânt făcute să le desmierzi.
Hai trupule, hai, nu ne vom mai vedea niciodată cu azi.
Aici, sau mai departe, odată tot o să cazi.

Plec iar. Sufletul, nu știu cui mi-este'n gaj,
Mi-s ochii umezi, dar îmi fac singur curaj.
Hi inimă, hiii, ce-ți pasă ție
Dacă plâng de tristețe sau bucurie.

Rugăciune

Mi-am pregătit bucuriile, m'am mințit,
Am așteptat ceva ce niciodată nu vine,
Dar din nicio faptă, din nicio vorbă
Nu m'am văzut ridicându-mă peste mine.

Am vrut să fiu la fel cu toți, cu toate,
Dar de câte ori m'am înălțat către Dumnezeu,
De câte ori am crezut că dărâm sau ridic,
Am simțit pe altul trăind totdeauna în locul meu.

N'am fost eu în nimic, am trăit mereu pentru alții,
Cu nimic din ce cred că-i al meu nu mă împac,
Am umblat blestemat ani dearândul
Fără să seamăn niciodată cu tot ce fac.

Chiar umbra mi-a fost mai înaltă ca mine,
Câmpul verde, ochiul mi l-a arătat sec, pustiu,
Toate din mine le-a făcut pe dos
Celălalt care trăește în mine fără să știu.

Doamne, Doamne, ajută-mă, vreau să scap,
Dă-mi și mie odată ceiace îți ceu...
Ia din mine pe celălat, lasă-mă gol,
Vreau să văd, singur cum ași fi eu !

Către Dumnezeu

Iartă-ne Doamne că te urîm, dar Tu ne-ai făcut,
Tu ne-ai pus în gânduri revolta și peste oase lut.
Ție-ți semănăm. Mâinile astea ca pământul
Tu le-ai făcut să se bată totdeauna cu vântul.

Iartă-ne că ridicăm spre Tine revolta,
Pentru nedreptățile noastre ai făcut bolta.
Pentru liniștea noastră ne amenințî cu raiul și iadul.
Munții i-ai făcut ca să aibă unde sta bradul.

Iartă-ne că ne uităm cu ură în sus ;
Sânt în noi suferinți, pe care nimeni nu Ți le-a spus.
Cum să strigăm celui care nu ne-ascultă și nu ne știe?
Cui să ne spunem necazurile, dacă nu Ție ?

Iartă-ne Doamne că Te înjurăm, iartă-ne pentru mâine.
Ne dușmănim noi între noi, care nu avem nici pâine.
Ne urîm noi oamenii, care murim, care nu cunoaștem
nici bucuria,
Dar pe Tine cum să Te dușmănim, pentrucă stăpânești
veșnicia ?

TUDOR VLADIMIRESCU

Tudor Vladimirescu

Toţi l-au lovit, toţi l-au huiduit,
Nimeni nu l-a mângâiat şi nimeni nu l-a iubit.
Pentru toţi era hoţul, pentru toţi era trădătorul,
Deşi prin el se ridica, să-şi spună glasul, poporul.

Cine nu-l ţine minte ? Cine nu-l ştie ?
Vremea a venit şi s'a dus iarăşi în veşnicie,
Oamenii au murit, femeile frumoase la fel,
Dar timpul de eri trăeşte acuma numai prin el.

Câţi din domnii de atunci s'au ridicat peste ani ?
Câţi au căzut, ca el, ciopârţiţi de duşmani ?
Cine-o să-l mai uite ? Cine-o să-l mai vândă ?
Tudor, trăeşte acuma fără să se mai ascundă !

Astăzi chipul acela, hoțul, pandurul,
Care n'a putut găsi libertății condurul,
Astăzi țăranul acela dârz cu ochii de soare
Este cât România de puternic și mare !

Cântec haiducesc

S'a rărit de toamnă codrul
Și-a gonit haiduci cărunți.
Luna, luna, jupâniță
Le arată calea'n munți.

Vin să-i prindă poterașii.
Luna sabie se face.
Stâncile din vârfuri sure
Incep peste ei să joace.

Plumbii nemeresc în neguri,
Țipete se 'nfig în stânci,
Vântu 'mpinge arnăuții
In prăpăstiile-adânci,

Azi l-au prins pe Prichindelu.
Mâine Amza o să cadă...
Rămân codrii și țăranii
Fără pic de azăvadă.

Căzu Iancu prins în cursă,
Alimoș e mort și el;
Pe Postelnicu, în codru,
Șreangul l-a făcut cercel.

Plângi române, plângi oltene ;
Plânge-ți vița ta domnească,
Pier haiducii și cu dânșii
Moare doina românească.

Biografie

Iată-mă la cap de tinerețe
Și ca mâine voi fi judecat
Pentru ce-am făcut și ce-am crezut,
Pentru ce-am cerut și ce am luat.

Anii, însă, ei îmi vor fi martori
Că m'am luat cu viața crunt de gât,
Că am stat în visuri pân' la frunte
Și m'am mulțumit și cu atât.

N'am trăit în aur, între pufuri,
Nu m'a dus dădaca 'n cărucioare...
Pe maidane-am râs între țigani
Și în loc de lapte-am băut soare.

De coconi, mi-a fost adesea milă;
Semănau cu hoții și nebunii,
Cornul lor, la școli, între recreații,
Pentru mine era cornul lunii.

Când ei beau prin cârciumi vinuri scumpe,
Eu mă îmbătam de visuri și de mers.
Pe femeile de care ei râdeau
Eu le adoram și le puneam în vers.

Când ei, mari, furau din mila țării
Și treceau cu fruntea sus, o, Doamne,
Eu treceam sfios cu capu'n jos
Chiar pe lângă aurul din toamne...

Și-am ajuns la cap de tinerețe
Fără visuri fără nici un gând.
Nu mai mi-este foame de dreptate,
Dar de judecată sânt flămând...

Ion

De când îl știu, tot pela judecăți :
Bătut și frânt și cu obrazul supt,
Opincile îi sunt numai nojițe,
Cojocul, numai petece de rupt....

Semnează jalbe lungi pentru pământ
Și capu-i e sortit pentru secure,
Iar când dă potera prin sate după el
Culcușu-i e cu lupii, în pădure.

A vrut și el să pună cap durerii,
Să-și spânzure de-o creangă bieții ani...
Da'n el nu-i numai el, sânt veacuri
Și rabdă milioane de țărani.

Femeea lui, ca el: o frunte 'naltă,
Cu părul lung ca salcia, pe spate,
Ar fi fost stâncă 'n vremurile duse
Când dau sultanii iama prin dreptate.

Il știe Oltul căruia-i se plânge,
Ii știe gândul codrul necălcat,
Dar cât e'n fața lumii de fălos,
Pe-atâta înauntru-i de 'ntristat.

De când îl știu, tot pela judecăți,
Ii este fața precum e tutunu',
Dar sântem mândri că în el, ca 'n nimeni,
Trăește-o mie și opt sute două și'unu.

Scrisoare către celălalt eu

Mă gândesc cu tristețe la tine,
La mâna asta străvezie ca de mălai,
Nu ți-a fost dat Virgil Carianopol nici ție
Nodul gordian al veșniciei să-l tai.

Singur pe drumuri, singur pe toate locurile,
Plecând și venind totdeauna pe-ascuns
Ca să nu răscoli popoare, să nu fi mare...
Nici pentru popor, nici pentru vremuri mari n'ai fost uns.

Ai iubit mult cântecele, ai fost trist,
Ai risipit inimos tinerețe și ani,
Dar ce-i pasă lumii că te-ai schingiuit pentru ea
Dacă n'ai putut să-i dai libertate sau bani ?

Ce le pasă păsărilor călătoare de tine
Dacă nu le poți lua din piept vântul ?
Ce-i pasă țăranului, frate de-al tău de cântece,
Dacă nu-i dai să mănânce fără să-și vândă pământul ?

Biet saltimbanc, cântăreț de nimicuri,
Visător de minuni, căutător de vorbe senine,
In loc să fi făcut poezii, mai bine te băteai în duel
[pentru femei...
Așa, cel puțin, și-ar fi amintit totdeauna principesele
[vremii de tine.

La cap de tinerețe

Iată că s'a dus și tinerețea
Fără să clădească, să ridice,
Anii mi-au crescut înalți cât plopii,
Insă n'au avut nimica 'n spice

Pe-unde mă întoarce amintirea
Parcă sânt Atila, fac pârjol.
Pe-unde plouă când trec eu, stafia,
Se îneacă drumul în nămol.

Cine mă 'ntâlnește înainte-i
I se 'ntâml'un rău, sau cine știe...
Vorba mea de toți e blestemată.
Am fost cobitor și'n bucurie.

Ce-am privit, s'a sfărâmat 'nainte-mi ;
Viața viforos mi-am dărâmat-o;
De-am gândit la o grădină verde,
Gândul s'a dus iute și-a uscat-o.

Toate 'n viață le-am făcut pe dos.
In bordee am văzut palate...
Insumi zilele, speranțele și visul
Le-am văzut ca'n ape, răsturnate.

N'am clădit nimic, am fost degeaba
Un boem, care-am crezut destul...
Am trăit de-a'ndoaselea: în loc să strig,
Am trecut prin umilința mea fudul...

Haiducul

Noaptea albă caută prin stuhuri,
Stă suită lenește 'n copaci
Și pe dealuri, fără spor, tot sue
Sprijinindu-se bătrână în araci.

Ce de aur! zice'n el haiducul
M'ași îmbogăți de l-ași avea.
Și cu glas de foc sărută seara
Și strivește'n fiecare ochi o stea.

Am furat destul făr' să țiu seama,
Am fugit în munți cu tinerețea,
M'au gonit durerile să uit
Și acum cobor cu bătrânețea.

Ia uit'ia ce noapte albă viață!
Ia uit'ia ce lună, ciocârlie!
Ah! de mi-ar eși'nainte Dumnezeu,
Cum L-ași jefui de veșnicie !

Despre mine

Mă 'ntreb adese ori de dragul cui
Imi place să mă duc pân' la sfârșit
Când nici un semn nu se arată 'n zare
Și nici o nouă stea n'a răsărit?

A cui tristețe m'a oprit în lume
De nu mai pot pleca atunci când plec
Și pentru cine mă aplec pe vise
Când ași voi să nu mă mai aplec ?

Când nu sânt Icar să mă 'nalț în slăvi,
Când nu sânt Cezar să 'ngenunchi popoare,
De ce sânt bun și mâna cui aștept
Ca să mă pună în spânzurătoare?

Când nu sânt un Iisus ca să mângâi,
Când nu-s Mecena ca să 'mpart averi,
De ce las vremea singură să plece
Și nu mă duc cu ea peste tăceri?

Biet rătăcit, nu-s bun de nici o faptă ;
Trăesc degeaba și m'avânt în hău...
Dac'ași fi fost ursit să trec prin veacuri
Ași fi murit de-o mână de călău.

Așa rămân și eu ca mulți din gloată
Să 'ngroș poporul, cetele de Criști.
Cei care sânt făcuți să nu mai moară
Nu sânt ca mine, îndoiți și triști.

Haiducesc

Stau și beau, din seară până'n zori,
Sânt goniți și răi la stăpânire;
Pentru ei în viață nu sânt flori,
Pentru ucigași nu e iubire.

S'au făcut fârtați cu codrul des
Fiecare pentru nedreptate;
Mire al pădurii e ales
Numai cel cu zile numărate.

Tufa cea mai deasă le e soră
Și vrăjmaș le e lăstarul mic
Când vin arnăuții să le fure
Somnul ca să-l dea la venetic.

Stau și beau și chiue că mâine
Cine știe ziua câți va prinde,
Luna este hoață ca femeea,
Luna doar când e frumoasă poate vinde.

Ochii nu li-s triști, s'a dus cu plânsul...
Toți au plâns cândva și au iubit.
Dacă visu-i venetic și visul
Trebue pândit la drum și jefuit.

Cântec pădurii

Frânge-te pădure, frânge-te,
Ți se duc haiducii, ți se duc,
Au plecat cocorii și-au căzut
Frunzele uscate lângă nuc.

Frânge-te și blestemă pădure
Pe acei ce s'au făcut securi,
Blestemă, pădure, domnitorii
Ce-au venit cu potere'n păduri.

Blestemă poteca ce-a răbdat
Venetici pe ea și trădători,
Murgul care lung n'a nechezat
Când veneau pe-ascuns la cântători.

Și mai blestemă lumina, luna
Care s'a'nfrățit cu călărașii,
Greerii ce nu ne-au dat de veste
Că ne prinse urma poterașii.

Frânge-te pădure și blestemă
Și ne pune amintirea'n cui...
Noi ne ducem singuri în poveste,
Tu rămâi bunica neamului.

Nu trebue să plângem

Nu trebue să jelim, nu trebue să plângem,
Nu avem pentru cine.
Ca'n niște vulcani, îi gâlgăe țării auru'n vine.
Avem de toate, ne sânt pline râurile de lapte,
Dumnezeu se uită prin lună la noi în fiecare clipă
[și oră din noapte
Și câmpurile, câmpurile, așa a fost undeva scrisa;
Să fie pline de aur, dela Nistru și până la Tisa.

Nu trebue să plângem, nu trebue să jelim,
Trebue să ne îndrăgim zările, și să ni le iubim,
Trebue să luptăm, să nu ne îndoaie vânturile,
Noi sântem făcuți pentru toate avânturile.
Sufletul nostru e mare dar stă strâns...
Ce-ar fi rămas istoria noastră dacă Mihai Viteazul
în loc să lupte-ar fi plâns?

Pe statuia lui Eminescu

Cum te ridică oamenii'n slăvi!
Cum îți arată că te-ar fi iubit!
Dar aceiași oameni, dac'ar fi trăit odată cu tine
Ca pe Isus te-ar fi răstignit.

In vremea ta, cine-ar fi crezut
Când te lovea fiecare cu bolovani
Că ei vor muri și tu te vei ridica
Să strălucești peste sute de ani?

Fii fericit mare și sfânt domn,
Dormi fără vise'n orice cuvânt;
Viața ta de aur, e cât un munte
Dar numai acolo'n pământ!

Ce, dac'ai suferit sau ai plâns ?
Ce, dacă n'ai văzut decât marginea unei mări ?...
Astăzi se vorbeşte şi despre tine
Ca despre 'ntemeietorii de ţări.

Necredinţă

Nu cred în nimeni, nu cred în nimic;
Cred doar în mine, în adâncul meu.
La toate lucrurile şi la toţi de aici
Eu le sânt cer şi tot eu Dumnezeu.

Pot să fac noapte, stele pot să fac
Şi viaţă pot să dau la tot ce vreau.
Când mi-este foame de lumini înalte,
Aplec de umeri noaptea şi le iau.

De nimeni nu mă tem, nu am de cine...
Pot, dacă vreau, să fac şi Dumnezei;
Cu un cuvânt pe care-l ştiu doar eu
Pot să 'nfloresc câmpii de ghiocei.

Și când va fi să mor, o! n'o să mor
Plângând, sau să'ngenunchi cerând iertare,
N'o să mă uit bocindu-mă la stele,
Sau să mă ghemui, umbră, lângă soare.

O, nu! Senin și liniștit ca sfinxul,
Inalt, de voiu putea din cer să mușc,
Voi râde de nimicinicia lumii
Și voi eși în stradă să mă 'mpușc!

Cântec pentru Doamna Despina

Seara, prin ochii întredeschiși, nu știu de unde
Chipul tău de istorie până la mine pătrunde.
Nu cumva ne-om fi întâlnit pe undeva prin vise?
Nu cumva gândurile tale, sânt tocmai visurile mele
[nescrise?
Sau ne-om fi știut oare înainte de-a fi,
Mult înainte de-a-ți vedea chipul în cronici, sau de-a citi?

Dacă ne-am fi cunoscut Doamnă cu părul ca grâiele,
Cu ochi prin care-și plimbau câmpurile pârâile,
Dac'ași fi trăit în vremea rădvanelor și-a anilor
Când gura boierilor săruta blândă obrajii țăranilor,
Poate ți-ași fi fost tristețe Doamnă, poate ți-ași fi fost
[gând,
Poate a-și fi fost umbra trupului tău plăpând....

Dar așa, de unde ne știm visurile și bucuria
Când eu nu eram nici gând și tu îți zugrăveai pe ziduri
[domnia?

Nu cumva ți-oi fi fost în altă viață vr'un om din gală?
Nu cumva dacă sunt astăzi trist, voi fi fost vreodată
[bufon la vreo curte regală?
De unde-mi vii atât de albă de parcă ești nea
Să te amesteci cu gândurile și cu viața mea?

Vei fi fost și tu, mai înainte de-a fi doamnă mare,
Vreo tânără care-ai secerat, care-ai iubit, cine știe ce
[arătare?
Vom fi mers cândva amândoi la horă, la fân?
Ți-oi fi fost cândva flăcăul care ți-a căutat luna în sân?
Sau ești vreo vedenie de-a mea, vr'un drum lung
La capătul căruia n'o să pot niciodată s'ajung?

Doamnă, doamnă, chiar dacă ești umbră, chiar dacă
[ești nebunie,
Chiar dacă ești gând care nu se poate spune, nu se
[poate scrie,
Doamnă care-ai urcat veacurile ca pe niște trepte
Sufletul meu, în fiecare seară, îndrăsnește să te aștepte.

TEATRU

Teatru

Nu-mi spuneți ce-s săracii, nu știu ce-i sărăcia,
In mine stau grămadă comorile de bani.
De vreau un pol de aur, când toamna e pe-aproape
Mă 'nalț și iau o mână de galbeni din castani.

Nu vreau să văd săracii, eu sânt un prinț bogat
Pe care nebunia îl ține lângă ea.
Când vreau domnii de soare, când vreau domnițe albe,
Trimit în gând o slugă din visuri să le ia.

Am tot: palate, aur; am tot ce mintea cere,
Tot ce gândesc poeții, tot ce-au visat nebunii.
In camera mea albă, pe patul meu de scânduri,
Am tot ce-au strâns în suflet îndrăgostiții lunii.

Săraci sânt doar aceia ce nu pot să viseze,
Acei ce în bordee nu pot vedea castèle,
Săracii sânt aceia care clădesc palate
Și care totdeauna se spânzură de ele.

Eu sând bogat, nu-mi pasă că haina mi-este ruptă.
Eu nu-s supus la nimeni, eu nu sânt sluga legii...
Visând tot ce nu este, trăesc deasupra lumii.
Iubindu-mi nebunia, sânt mai bogat ca regii.

Pentru plecările mele

Dau la o parte anii ca pe stuhuri
Și trec înalt și sprinten înainte
Eu, luptătorul fără nici o spadă
Și cioplitorul simplu de cuvinte.

Ajung la corbi și corbii îi întrec,
Mă sui la vulturi, poposec pe stele...
Din fiecare piatră unde stau
Țâșnesc isvoare-ale puterii mele.

Țărâna-mi dă avânt nebănuit
Și apele mă spală de pământ,
Când sui pe munți, de frunzele uscate
Mă scutură prietenosul vânt.

Las mai în urmă și tot mai pitici
Bieţi pomi uscaţi de secetă și ură...
Și'n timp ce'naltul, soarele mi-l dă,
Adâncurile, soarele mi-l fură.

Dar nu mai vreau să iau nimic în seamă;
Trec 'nalt și singur, năzuind 'nainte
Și când mi-e frică de întunecime
Imi scot prieteni sinceri din cuvinte.

Către o amintire

Iţi mai amintești oare Domniţă
Vremurile când doream plecările,
Când ne furișam noaptea în porturi
Să căutăm în vapoare depărtările?

Mai știi când, într'o toamnă,
Am omorît amândoi cocorul
Care căzuse de cine știe rănit,
Să-i căutăm în aripe sborul?

Tu poate-ai uitat. Eu însă știu...
Am căutat depărtările în toate spumele,
Am căutat sborurile cum am căutat
Fără să-mi pot găsi în mine, numele.

N'am găsit nici în râs bucurie,
Nici în măștile tristeții, tristețea ;
N'am găsit nici în iubire, iubirea,
Nici în bătrâni n'am găsit bătrânețea.

Toate-s minciuni, ne-am mințit;
Ne-am născocit bucuriile ca să putem trăi,
Ne-am născocit tinerețea și sufletul
Ca să avem cu cine și pentru cine iubi.

Și vrea să te mai văd, să te aud...
Vei fi găsit bogăția în bogăție?
Ori te-a îndoit și pe tine pe undeva
Sfânta și necunoscuta stafie?

Îți mai amintești Domniță?
Ți-am spus odată că voi încerca să-ți mai scriu,
Dacă mai ești pe undeva răspunde-mi,
Poate cu gândul tot și mai putea să mai viu.

Despre tinerețe

Mă întrebi deseori unde-mi e tinerețea?
Cine ar putea să-mi spună dacă nu mi-a vrăjit-o tris-
[tețea?
Nu cumva a aruncat peste umăr o piatră sau un inel
Și tinerețea mi s'a făcut, în urmă, o apă limpede, sau
[ca muntele, de oțel ?

Cine ar putea să-mi spună? Unde e omui să-i dea de
[rost?
Tinerețea nu este poate tocmai ceva ce niciodată
[n'a fost ?
Să fi trecut oare fără s'o știu? S'o fi sărit când am vrut
[peste necazuri să săr ?
Ori tinerețea este povestea celui mai mare neadevăr?

Unde eşti nălucă? De unde să te strig? Unde să te caut?
Nu cumva eşti tocmai cântecul care şerpue 'n flaut?
Nu cumva dacă te căutăm, dacă te iubim,
Eşti tocmai visul pe care nu putem niciodată să-l po-
[vestim?

Cântecul unui armonist

Altădată nu beam; nu te uita crâşmăriţă la mine...
Setea asta nu ştiu, tocmai acum, din ce strămoşi legen-
[dari vine.
Intr'o seară am să uit şi eu, cum odată târziu
Căutam fericiri pe care acuma nu le mai ştiu.

Tu nu vezi cum umblă prin mine stafiile,
Am uitat de când nu mai cunosc bucuriile.
Nu mă privi, am fost şi eu odată om drept,
Puneam şi eu soarele ca pe o floare în piept,

Nu te uita la masa mea cu atâta tristeţe,
Nu mă face să-mi aduc aminte de tinereţe;
Acum eşti tânără şi frumoasă dar mâine
Cine ştie cum o să te încovoi şi tu pentru pâine.

Dă-mi vin și lasă-mi visul să cânte,
Nu vreau să plâng, nu vreau să las gândul să mă fră-
[mânte.
Ce-ți pasă ție de un străin, de un venetic!
Tu poate mai crezi în iubire, eu nu mai cred în nimic.
Lasă visul să-mi cânte, ca mâine o să-mi crească pe
[piept laur...
Am cu ce plăti crâșmăriță... Afară toamna e plină de
[aur.

Bal

Saloanele sânt pline. Domnițele, buchete,
Se învârtesc în dansuri și se desprind din vis.
De-afară luna mândră ca o crăiasă vine
Și bate lung în geamul portalului închis.

Domni tineri, gravi și mândri se împletesc în dansuri
Și muzica nebună, aleargă printre ei
Și fiecare parcă, din vorbe scoate stele
Să le atârne doamnei de valsuri în cercei.

Gem sufletele 'n luturi și inimile bat ;
Ca iederile brațe se'ncercuesc, se frâng.
Plâng muzicanții'n strune și'namorate note
Ca niște jupânițe se freamătă și plâng.

Și între toate astea, de-o parte prin perdele,
Eu, prințul 'nalt și palid, eu, prințul de carton,
Călătoresc prin lume, iau munții grei pe umeri
Și totuși sânt o umbră, aicea în salon...

Himera

Am și eu visul meu, am și eu
O himeră după care umblu mereu
Și de nu este aici, o s'o caut, am să pornesc
Nu știu unde, dar trebue s'o găsesc.

Nu râdeți, o am totdeauna 'nainte;
Uneori mi se ascunde chiar și'n cuvinte,
Alteori fuge când mă vede c'o privesc și tac
Dar totdeauna ea este în tot ceiace văd și ce fac.

Toate femeile-i seamănă dar niciuna nu este ca ea;
Pantoful ei, odată e lună, alteori stea...
Toți o văd îmbrăcată, unii în haine, alții în flori;
Dar numai mie mi se arată totdeauna îmbrăcată în sori.

Am și eu visul meu, am și eu bucuria mea nebună.
Nu-mi spuneți însă că și vedenia aceasta-i minciună.
Nu-mi spuneți că sânt nebun, că sânt sdruncinat...
Și muri dac'și ști că nici visul acesta nu este adevărat.

Tinereții mele

Nu știu, nu plâng, te-am avut ca pe-o soră,
Ți-am iubit prea mult ochii de rubine,
Ți-am destrămat prea mult părul de aur
Dar n'am știut niciodată, ce-și fi putut face cu tine.

La iubite te-am lăsat veșnic în porți,
La baluri te-am risipit prin fumurile în rotocoale,
La cârciumi te-am lăsat mereu să aștepți la mese
Și noaptea te-am dat să ții de urît femeilor goale.

Te-am aruncat străzilor ca pe un cuvânt,
N'am știut că tu-mi ești viața, tu-mi ești tezaurul.
Te-am dat degeaba femeilor care pe ascuns de bărbații lor
Mi-au arătat pulpele goale și sânii ca aurul.

Oamenii mi te-au luat și te-au pus în fiare,
Te-au închis în forme, te-au legat sdravăn de legi.
N'au vrut să știe că tu nu ești de aicea
Și glasul bătrâneții nu-l înțelegi.

Acum, după ce-ai trecut, nu știu dacă trebue să plâng
[sau să râd
Că nu te mai am ca pe-o spadă la brâu.
De când ai plecat însă, mă îndoi mereu spre pământ...
Vremea ar putea să mă înece și într'un pârâu.

Plec capul în jos de câte ori îmi aduc aminte
Și nu știu dece, nu știu cine plânge în mine.
Nu cumva vreo năzuință, ca vr'un cocor
A pierdut drumul care duce spre tine?

Vânătoare

Același corn atârnă și astăzi în perete
Și-mi amintește zorii legați la cingătoare,
Copoiul care rupe cu dinți tăioși tăcerea
Și codrul ce pornește cu noi la vânătoare.

Mai sar și astăzi iepuri din țevile de pușcă
Și sufletul aleargă ca un ogar prin stuh,
O rață tot mai sboară prin aer peste mine
Și chiuie trecutul cu ochii în văzduh.

Aud, aud și-acuma hăitașii prin stufișuri,
Mai văd și azi pădurea culcată'n văi pe brânci.
Și vremea, vultur aprig, trecând ca o furtună
Cu amintirea, pradă, s'o sfâșie'ntre stânci.

Știu, știu, le văd pe toate, le-aud, parc'au fost ieri,
Dar cine să mai plece, ce aprig vânător,
Cu codrul tot în geantă, cu țipetele'n el,
Când bătrânețea, șearpe, te mușcă de picior?

De când mă știu

De când mă știu așa-s: îndrăgostit de moarte
Și totuși o urăsc până la sânge,
In fața lumii cânt ca un zănatec
Și'n mine întristarea, ca în nimeni, plânge.

De vreau să mă îmbăt, mă strâng în ochi
Și iată-mă prin cârciumi până'n zori,
Da'n loc să beau rachiuri și să strig,
Beau visu'atâtor mii de călători.

De vreau prin lume să colind hoinar,
Deschid în față-mi hărți și plec prin gând,
De vreau să fiu sătul, mi'nchipui mese
Și, ca prin farmec, nu mai sânt flămând.

De vreau domnițe lâng' un cântec vesel
Mi'nchipui mari palate de cristal
Și pieptul meu de prinț înamorat
Svâcnește și alunecă prin bal.

De vreau pământuri noi să cuceresc,
Corăbii de hârtie pun pe ape...
Și — biet Columb de vis! — pornesc spre zări
De nicio apă nu mă mai încape.

Și-așa am tot. Amara fericire
De-a ști că visu-i singura minciună,
Că orișiunde plec și eu și alții,
Umblăm cu moartea noastră împreună.

De când mă știu, mă cere lutul, lut
Și gândul vrea să fiu mereu doar gând,
Dar foamea după toate, după visuri,
Mă cere totdeauna mai flămând.

Vers

Nu am venit în lume pentru nimeni
Și umbra mea nu este-a nimănui,
Trecând prin vise și prin bucurie,
Mai mult cobor în noapte decât sui.

Nu am venit în lume pentru nimeni
Dar când m'apleacă peste timp lumina,
Orb cârtiță, fac prin pământ tunele
Și-mi caut întristării rădăcina.

CĂTRE AI MEI

Scrisoare

Iată-mă iar lângă ai mei, iată-mă iar
Ascultând moara cum macină, dar zâmbind tot amar.
Țăranii sânt și-acum tot cum îi ști;
Sufletele, niște grădini, le sânt pline de bălării.

Las capul în jos când îi văd și-i ascult.
Altădată îi iubeam și-i doream și mai mult;
Acum însă mi-e silă de ei, nu sânt cum i-am visat,
Imi vine să sar la ei și să-i bat,

Imi vine să plâng, îmi vine să-i lovesc;
Mi-e silă, când îi văd cum cerșesc,
Când îi văd îndoiți, cu plânsul în gât,
Când ar putea să nu se mai plece și să se îndoaie atât.

Iată-mă iar lângă ei, iată-mă iar aici...
Țăranii parcă s'au făcut nevolnici și mici;
Altădată erau cât munții, tremurau văile,
Ingenuncheau pădurile când adunau clăile.

Acum sânt îndoiți. Oare așa să fi fost mereu?
Altfel au crescut în mine, altfel sânt în sufletul meu.
Dintre ei am eșit eu, omul acesta sdruncinat,
Omul acesta cu care și mă împăc și mă bat?
Așa să fi fost de când e lumea? De când îi știe Istoria?
Atunci din ce neamuri au răsărit: Tudor, Avram Iancu
[și Horia?

Doamnei din visuri

De câte ori viu acasă și văd strălucind conacul,
De câte ori văd cum îl leagănă liniștit lacul,
Imi aduc aminte de-o doamnă tânără, albă,
Care de câte ori sta ziua 'ntre nalbe, credeam că e nalbă.

Eram mic, mă pitulam după vise sau după urzici
Și priveam pe ascuns trupul ei tânăr, sânii ei mici,
Ii mângâiam în gând mâinile, îi sărutam ochii
Și aș fi vrut să-i cresc iarbă la poalele rochii.

Nu știa nimeni. Inaintea ei lăsam ochii în jos;
Nu știu: mă ardea lumina, sau părul ei mătăsos....
Dar când mă suiam seara pe gard și mă uitam prin
[peredele în casă,
Mi se umpleau și sufletul și vorbele, de mătasă.

Am purtat-o mult timp în gând, mulți ani
Am ținut-o lângă nevoi, lângă visuri, lângă țărani.
Am încercat s'o descriu, dar fără să-mi ajungă cuvântul.
Am încercat s'o fac din pământ, dar nu m'a cunoscut
[nici pământul.

Au trecut de atunci toamne, s'au uscat vise,
Am alergat zadarnic după toate cele nescrise...
Ea însă a rămas în mine tânără, sfântă,
Amintirea ei m'a ajutat când m'am luat cu viața la
[trântă,
Mâinile ei de zăpadă, mâinile ei de fum,
Mă apără și mă ajută și-acum.

Ai mai recunoaște-o tristețe? I-ai mai cunoaște gră-
[dinile?
Pentru amintirile de atunci, pentru visele care-mi aprin-
[deau luminile,
Pentru toate 'ndrăsnelile, pentru anii-aurii,
Pentru bucuriile care mi le-ai dat fără să ști,
Pentru zilele care-au trecut, pentru vorbele care le veș-
[tejesc,
Doamnă de atunci, doamnă de acum douăzeci de ani,
[îți mulțumesc.

Celor de acasă

Am plâns destul, acum nu mai plâng...
Cântecele, ca pe banii de aur, nu le mai strâng,
De ani nu-mi mai pasă; râsul lor
Nu-mi atârnă munții amintirilor de picior.

Vă voi mai face mult sânge rău, mult necaz,
Mă veți vedea iar cu nedumeririle pe obraz,
Vor râde iar dușmanii voștri de voi
Că am ajuns să trăesc din milă sau în noroi.
Dar să nu vă supărați, să nu vă fie rușine,
Ura lor și batjocura, se vor face cântec în mine.

Nu mă blestemați însă, nu vă luați după ei
Chiar dacă am în obraji tăeturi și în păr ghiocei.

Pentu acum nu sânt nimic, sânt un gunoi;
Dorm pe drum, îmi culc anii în ploi,
Dar pentru mâine, pentru ziua cea mare, cine știe...
Fiecare ne facem urzică sau păpădie.

A mai plecat de la noi Iancu Jianu și acum e soare
Deși înainte îi călcau toți numele în picioare.
Ce, dacă acum sânt numai fecior de țărani?
Poate voi fi și eu munte peste o sută de ani.

Ciocoiul

Trece grav ciocoiu'n aur vechi
Prin mulțimea așternută jos,
Pe un cal cu hamuri de mătasă
Și cu coama'n vânturi, furtunos...

Trece'nalt, cu ochii goi și palizi,
Nedormit, cu gândurile și,
Fruntea-i este goală de petreceri
Și obrajii parcă-i sânt gutui.

Și mulțimea cântă, cântă, strigă,
El zâmbește și argații râd,
Dar în gândul fiecărui este
Cât un colț întunecat și hâd.

Trece grav ciocoiul dar el știe
Cât de aspră-i viața și de grea.
Știe că trecând printre mulțime
Nu-l salută nimeni fiindcă vrea.

Scrisoarea fetei boerului

De câte ori se frământă, domniță, ploile'n mine,
De câte ori cântecul mă aduce până la tine,
Nu știu dece, sufletu-mi freamătă ca pădurile
Și obrajii își scutură, ca sub brume, răsurile.

De unde era să știu că, seara, când petreceai luminile,
Pentru mine ți se păreau de aur grădinile?
Cine era să-mi spună, cine era să-mi arate
Că pentru mine te măcinai în singurătate?

Nu mă blestema, nu îndrăsneam să mă ridic până la tine;
Te-ar fi omorît boerul numai dac'ar fi știut că te gândești câte-odată la mine,
Te-ar fi aruncat cocoana, de ciudă, pe drumuri
Și ți-ar fi sfâșiat toamna prea repede sufletul de parfumuri.

Nu mă blestema, uită-mă, trăește liniștită ;
Viața mea și lângă tine, ar fi rămas tot neisprăvită.
Mi-era teamă să gândesc, mi-era teamă să știu
Că aș fi putut mângâia, cândva, părul tău auriu.

Mai bine că nu mi-ai spus. Poate pentru ochii tăi
Aș fi omorît, n'aș mai fi făcut soarele clăi.
Nu mă blestema. Iți mulțumesc că nu m'ai făcut să-mi
[las oile;
Prea era neomenesc să-mi bat joc de casa boierului,
[care-mi alinase toate nevoile...

Răspuns

Imi scri, tată, să-ți vorbesc despre domnii de pe aici.
Iată-i înalți la trupuri, dar la suflete mici.
Râd, cântă, se cred nemuritori;
Pentru ei nu sânt suferințe, sânt numai flori;
Se cred atât de mari, de parc'ar fi zei...
Trăesc numai și numai, pentru aur și pentru femei.

Tu nu i-ai lua nici măcar servitori,
I-ai pune ca pe hoți în spânzurători
Și femeile astea, femeile care-și rod zilele,
Care-și ofilesc degeaba prin cârciumi obrajii zambilele,
Le-ai pune în jug și ai ara cu ele
Petecul tău de pământ pe care îl semeni totdeauna cu
[stele.

Imi scrii să-ți spun lângă cine sânt...
Insă pentru a-ți scrie aceasta, nu este pământ;
Dar printre toți acești imbecili, rataţi,
Bieţii noștrii cântăreţi, bieţii mei fraţi,
Trec simpli, fără să strige, fără să cheme...
Că pentru adevăr, tată, nu are nimenea vreme.

Scrisoare de toamnă

A venit iar toamna, au venit iar grijile,
Câmpiile sânt goale ca și țăranii,
Frunzele s'au întors iar la rădăcini
Și s'au dus, ca rândunicile, anii.

A venit iar toamna, se duc iar grânele'n port,
Durerile iar nu mai au odihnă și frâu...
Scoate-ți mânușile și pălăria boierule,
Trec carele noastre încărcate cu grâu!

Răspuns domniței

Să nu plângi domniță, să nu-ți fie teamă,
Că glasul țăranilor nu te mai cheamă...
Să nu te doară, să nu te ridici
Contra acestui mușuroi de furnici.

Au și ei necazuri, au și ei dorinți
Chiar când ți se par că-s oamenii cei mai cuminți.
Rabdă și ei până le ajunge cuțitul la os...
Țăranului îi stă bine numai când e furtunos.

Să nu te temi. Ii cunonsc, îi știu;
Sufletul lor este tot ca al meu de pustiu....
Și ei plâng și lor le e frică
De câte ori simt munții că se ridică.

Nu-i urî, nu trece pe lângă ei
Fără să nu lași să cadă din râsul tău clopoței,
Nu-i lovi. Pentru ei vorba ta-i soare,
Venirea ta totdeauna e sărbătoare.

In ei sânt: tata, bunicul, strămoșii,
Neam din tot neamul și moșii...
Nu se pot ridica. Datinele-i țin robi,
De buni ce sânt, îi crede toată țara neghiobi.

Nu-ți fie teamă domniță, nu plânge...
Țăranului nostru îi este milă de sânge.
Nu te'ndoi, țăranii aceștia dușmăniți, îmbrăcați în
[cămăși cu altițe,
Mâine vor muri tot pentru domni și domnițe.

Răspuns celei de acasă

Nu încerca să mă oprești fată cu părul cum sânt grâiele,
Pe mine mă iau cu ele și mă varsă în fluvii pârâiele;
Nu pot să stau, eu nu sânt făcut pentru vise,
Gândurile mele adevărate vor rămâne totdeauna ne-
[scrise.

Nu mă opri, eu sânt făcut pentru larguri,
Mie mi-s dragi marinarii agățați de catarguri,
Mi-s dragi câmpurile, drumurile, vapoarele;
Pe mine nu mă întunecă negura, nu mă luminează
[soarele!

Mi-ar fi fost și mie drag să pot să mă oprescu
Undeva, departe, lângă un conac câmpenesc...
Să stau liniștit să-mi pară apele line,
Dar sufletul meu a fost o salcie care nu s'a putut smulge
[niciodată din mine.

Nu încerca să mă strigi, nu mă întorc;
Anii mei și viața, iubire nu torc,
In mine nu strălucește, nu este lumina eternă,
Eu nu sânt făcut să mor cu capul pe pernă.

Nu mă opri, n'ai avea lanțuri ca să mă legi,
Sânt tristeți pe care tu nu poți să le înțelegi.
Iubește pe altul, gândurile tale, visele tale bune
Indrăgește-le de altul căruia să le poți spune.

Nu mă opri fată cu părul des cum sânt pădurile;
Sânt blestemat. Nu vreau să vestejesc și obrajilor tăi
[răsurile.
Lasă-mă, eu trebue să plec, să trăesc în nevoi,
Eu nu sânt făcut pentru dragoste....
Eu sânt făcut să mor pe drumuri, sau în răsboi...

VIAȚĂ FĂRĂ MOARTE

Viață fără moarte

Craiul a plecat și-a lăsat domnița la vise,
A plecat către țările negândite, nescrise,
Către lumile din veșnicia arzând,
Pe poteci de basme și gând.

Voià viață fără de moarte,
Voià să se sue să apuce luna de toarte.
Nu se împăca gândind c'o să moară...
Și-a ajuns, întâi, la râul cu nouă isvoară....
Apoi la podul de aramă... de argint...
A umblat printr'un castel ca un labirint
Și când s'ajungă să ese din viața lui mică,
A văzut înainte cum pomi de carne stăteau smirnă de
[frică.

Și-a întrebat pe unul, pe altul,
A văzut că jos nu mai era pământul
Iar sus nu mai era lumină, înaltul...
S'a cutremurat și când a întrebat un pom
El i-a răspuns: — „Uită-te, fiecare arbor e om
Dar aici este țara lui Ură'mpărat
Și cine se înduioșează de ce vede sau a aflat
Se face și el ca noi, — încep de-i cresc rădăcini.
Fiecare din noi stăpânea altădată țări de lumini.

O să vezi, mai departe, oameni cu capetele tăiate,
Femei nebune, alergând desbrăcate;
O să vezi câte-un arbore jumătate lemn, jumătate om;
Să nu te miri, să nu plângi, că te faci și tu pom"...

Dar craiul nu a înțeles. El voia
Viața fără de moarte s'o ia.
Inima lui bună, inima lui mare
A plâns și s'a răsvrătit fără hotare,
Ochii i s'au umplut de ape adânci....
Dar deodată au început să se ridice munți, stânci...
Și glasul lui Ură'mpărat a răsunat dur.

Craiul a început să se simtă mic, fur,
A simțit că deși voia să plece,
Il amenințau ape nevăzute ca să-l înece,
Și pe măsură ce-i dispăreau din ochi veșnicile lumini,
Din picioare i se prelungeau în pământ rădăcini...

...Și au trecut ani, veșnicii,
Cum trece timpul fără să știi.
Domnița îl aștepta, îl iubea;
Și cu cât se gândea la el, cu atâta întinerea.

Mureau toți cei din jurul ei, se prăbușeau țări,
Apele mici crescuseră de se făcuseră mări
Și ea îl aștepta, îl aștepta să vie...
Dar într'o zi a venit alt prinț care plecase tot după [veșnicie.
Și ea s'a îndrăgit de calul lui, de el,
De tinerețea lui tare ca de oțel...
Și într'o seară tristă ca toamna
Domnița, soția craiului, doamna,
A uitat de crai și cu cât uita și nu-l mai dorea,
Cu atât i se sbârceau obrajii și 'mbătrânea;
Cu cât se apropia de prinț, cu atât îi albea părul,
Și într'o dimineață oglinda i-a arătat și ei adevărul.
A plâns, a strigat, dar degeaba și-a sbuciumat ființa....

Domnița uitase că fără de moarte, era numai credința.

Dans

Perechi, perechi, domnițe și doamne râd în șoapte
Și domnii'n fracuri negre se învârtesc greoi,
Parcă e'n ceasul ultim când iadul se deschide
Și fiecare umbră s'a prefăcut strigoi.

Din muzici, lungi ecouri din alte vieți trăite
Se reîntorc amare și răscolesc subtil
Portretele din care, în malacoave roze
Domnițele es 'nalte și gata de cadril.

Și eu stând singur, singur, aștept s'aud deodată
Cântând cocoșul nopții departe peste țări,
Să mă 'nfrățesc cu noaptea, cu tot ce-i întuneric,
Să fiu de-odată-aicea ca peste depărtări.

Și nevăzut atuncea de nimeni, nici de mine,
Deoparte, în salonul ornat doar cu tristeți
Am să vă chem, alteță, din amintiri uitate
Ca să dansați cu umbra acestei tinereți.

După despărțire

O, nu se poate să nu mai iubim,
Să nu ne mai vorbim măcar nici când,
Ne-om mai vedea jucându-ne prin vise,
Sau ne-om mai întâlni cândva prin gând.

Și-atunci ne vom cunoaște ca întâi,
Ca la 'nceput când ape nu erau,
Când soarele și stelele și luna
Pe margine de necuprins dormeau.

Ne vom uita străini la ce-o să fim,
Cu gândul la ce-a fost în alte vieți,
La tot ce-a fost pământ și-a luminat
In alte 'ndepărtate dimineți.

Dar n'o mai fi minunea care- o știm,
Nici noaptea caldă ce curgea ca râul,
Nici Făt-Frumosul ce chema din zări
Cai năsdrăvani, doar scuturându-și frâul.

O altă viață, dar mereu aceiași
Ne-o va ciopli a mia oară dalta.
Mă vei iubi atunci pentru un altul,
Iar eu te voi iubi pentru o alta.

Alt început

Acum îmi iau viața de la 'nceput.
Am plâns? N'am fost eu.
Oare Petru nu s'a negat de trei ori
De câte ori a fost vorba de Dumnezeu?

Tot ce-am gândit până acum e nimic
Dacă n'am putut cuprinde măcar într'un vers înaltul...
Nu se poate să fi scris atâtea nimicuri:
Am gândit și-am trăit pentru altul.

Dați-vă laoparte oceane, vreau să trec
Nu-s împărat până acum, dar am să fiu.
Prin moartea aceasta sinistră
Am aflat tot ce nu aveam voe să știu.

Desfaceți-vă munți, vreau să viu
Să vă ridic întristările de pe frunți.
Nu sânt eu cel chemat, dar unui munte
Îi stă bine totdeauna'ntre munți.

Unde sânt femeile

Spune-mi inimă, unde sânt femeile
Care și-au luat sborul ca niște rândunici?
Unde e Graziela? Unde e Dona Clara?
Unde sânt domnițele care opriră rădvanele-aici?

Unde mai este acea blondă și'naltă minune
Căreia băeții-i spuneau plop?
Inimă ,trupul cald și fraged al iubirii ei
In care'ntristare-și putea să-l îngrop?

Și acea sfântă femee, pe care-o 'ntâlneam mereu,
Pe care mi-o aducea totdeauna cuvântul?
Unde sânt iubirile inimă, unde sânt?
Pe unde le ascunde totdeauna pământul?

Femeii cu părul lung, cu mâinile pale,
Cine i-o sbârci acum obrajii și sânii?
Flăcăi îndrăsneți, anii mei care v'ați dus,
Cum ați lăsat voi tinerețea și ați plecat cu bătrânii?

Fragment

E negură, dă-mi noapte pânza
In care învelit devin strigoi.
Să nu mă vadă nimenea când plec
Și când m'aduce ziua înapoi.

N'o să mă simtă nimeni, nici o umbră;
Strigoii nu se văd decât când vor.
Eu sânt al morții, n'am nimic cu viața;
Prin tot ce e nimic sânt trecător.

Așa, îmi voi aduce iar aminte
De vis, de veșnicie și de cer.
De sânt făcut din negură, vreau soare;
De sânt făcut din soare, vreau mister...

In noaptea asta, spirit gol, prin lume
Vreau să cobor din viață mult mai jos,
Vreau să înfrâng credința cea mai pură
Prin cel mai pur și sigur credincios.

Vreau o domniță albă cum e ziua
Să doarmă lângă mine, sfântă vamă,
Să creadă că-s un prinț de peste mări,
Să nu se'nchine, sau să-i fie teamă.

Și omul ăsta care toată ziua
Muncește și se freamătă învins
S'atingă, măcar spirit, trupul candid
Pe care nici în gând nu l-a atins.

Dă-mi noapte haina, haina cea mai albă.
Odată'n viața ce-o cobor din greu
Vreau să mă fac strigoi măcar o noapte
Și n'o să știe nimeni c'am fost eu.

O, n'o să afle nici măcar domnița
Cu carnea albă, pură, de zăpadă,
Că cel care-o iubit-o i-un biet om
Pe care ziua, nici nu vrea să-l vadă.

E negură, fii deasă noapte
Ce, dacă-s om? Mă 'ntunecă lumina.
Eu cresc aicea și iubesc și mor
Dar tot în moarte mi-este rădăcina.

Așteptare

Tot aștept, tot aștept să vie
Poate-a 'ntârzia sau, cine știe...
Poate sânt pădurile prea dese
Dincolo de vis și veșnicie.

Poate șerpi i-or fi eșit în cale,
Poate somnul i-a venit în drum...
Vânturile i-or fi stând în față,
Sau n'o țin picioarele de fum?

Las și'n astă seară masa 'ntinsă
Și lumina-aprinsă în pridvor.
Pentru ea așteaptă luna toată noaptea
Stând deasupra lumii'ntr'un picior.

Măşti

O, multe măşti mai are 'n viaţă omul!
Când vrea să fie trist, îmbracă plânsul,
Când vrea să fie vesel, bea senin
Şi niciodată omul nu e'n dânsul....

La bal iau masca veseliei pure
Să par un don juan, un cavaler;
Când vreau să mă înfrăţesc cu visurile,
Imbrac iubirea cu armuri de fier.

Şi totuşi niciodată nu sânt eu.
Am măşti în mine ca'ntr'un garderob....
Deşi-am purtat cu silă ori ce mască,
La fiecare mască am fost rob.

Dar când la ora'n care numai eu
Mă voi culca în zările senine,
Când voi lua masca liniștii, să știți
Că numai masca 'ceea seamănă cu mine.

Muzică

Va fi o după masă de aramă,
Cu cerul jos, cu norii de furtună,
Când toamna obosită de boemă
Va luat culoarea clarului de lună.

Tu vei deschide galeșe clavirul
Cu mâna obosită și cuminte,
Cătând în el un cântec tineresc
Și vei cânta ca să-ți aduci aminte.

Iar eu, pe scaun, lângă masa mea
Mă voi uita prin geam făr'a privi
Și fiecare pom cu păru'n vânt
Imi va părea că-i Schubert sau Verdi..

Somn

Cineva, din adâncuri, mă trage spre el.
Nu-l cunosc cine e, dar poate e vr'un amic,
Poate e vr'un prieten care-mi dă lumea lui
Și nu-mi cere niciodată nimic.

Inchide ușile și pune zăvorul
Să nu-mi aducă prea repede ziua, cocoșii.
Suflă în lună de-i stinge lumina...
Mă duc să mă 'ntâlnesc cu strămoșii.

Nu de aici începe viața

Prin seri de toamnă pentru cine plângem
Când palizi, turme, lunecăm spre eri,
Când urma nu ne-o știm de este'n moarte,
Sau ne colindă vieți pe nicăeri?

A cui singurătate? A noastră crește'n suflet?
Sau a plecărilor ce doar le bănuim?
O! pentru cine creștem ani de carne
Și pentru ce 'ntristare ne iubim?

Aud și-acum prin noapte pasul vremii
Și nu știu dacă vremea mi-l aduce.
O! oare cântecele nu-s tot ierburi
Ce trebue cândva să se usuce?

Intoarce-ți capul doamna mea de fum,
Inchide ochii... visuri să ne poarte.
Nu te 'ntreba ce-i viața sau ce-i visul;
Nu de aici începe viața, ci din moarte.

SUMARUL

I

SCARĂ LA CER

	Pag.
După moarte	9
Eu	11
Pentru ea	13
Nu sânt aplecat	15
Iisus	
I	17
II	19
III	21
Despre moatea mea	23
Căutare	25
Plecare	27
Rugăciune	29
Către Dumnezeu	31

II

TUDOR VLADIMIRESCU

Tudor Vladimirescu	35
Cântec haiducesc	37
Biografie	39
Ion	41
Scrisoare către celălalt eu	43
La cap de tinerețe	45
Haiducul	47
Despre mine	49
Haiducesc	51
Câtec pădurii	53
Nu trebue să plângem	55
Pe statuia lui Eminescu	57
Necredință	59
Cântec pentru Doamna Despina	61

III

TEATRU

	Pag.
Teatru	65
Pentru plecările mele	67
Către o amintire	69
Despre tinerețe	71
Cântecul unui armonist	73
Bal	75
Himera	77
Tinereții mele	79
Vânătoare	81
De când mă știu	83
Vers	85

IV

CĂTRE AI MEI

Scrisoare	89
Doamnei din visuri	91
Celor de acasă	93
Ciocoiul	95
Scrisoare fetei boerului	97
Răspuns	99
Scrisoare de toamnă	101
Răspuns Domniței	103
Răspuns celei de acasă	105

V

VIAȚĂ FĂRĂ MOARTE

Viață fără moarte	109
Dans	113
După despărțire	115
Alt început	117
Unde sânt femeile ?	119
Fragment	121
Așteptare	123
Măști	125
Muzică	127
Somn	129
Nu de aici începe viața	131

Citiți ultimele noutăți literare apărute în „Colecția UNIVERSUL LITERAR“ singura editură care-și face un punct de onoare din a edita numai opere de autori români.

Nicolae Roșu

CRITICĂ ȘI SINTEZĂ

O carte masivă, scrisă cu nerv, îmbrățișând o serie de probleme literare ale timpului nostru.

Lei 80

Victor Popescu

BISERICA NEAGRĂ

nuvele

Un volum de proză care în literatura românească, a însemnat mai mult decât un strălucit debut; — o afirmare.

Lei 50

George Voinescu

BALAMUC PALACE-HOTEL

Un album-șarje, elegant tipărit, destinat tuturor celor ce se socotesc cu mintea întreagă.

Lei 40

Radu Gyr

CORABIA CU TUFĂNICI

Un strălucit poem, inspirat din viața florilor legată de timp și lut, scris cu talentul binecunoscut al autorului.

Lei 40

Mircea Mateescu

REALITATE ȘI EROARE

O reușită încercare de-a prezenta sub un aspect îndrăsneț probleme de filosofie, considerate până azi definitiv statornicite în forme care le excludeau de la orice discuții.

Lei 100

Toate cărțile apărute în „Colecția UNIVERSUL LITERAR“ se găsesc de vânzare la orice librărie sau chioșc de ziare din țară. ● Se pot comanda și direct Editurii ziarului „UNIVERSUL“ Str. Brezoianu 23—25, București.

Citiți ultimele noutăți literare apărute în „Colecția UNIVERSUL LITERAR“ singura editură care-și face un punct de onoare din a edita numai opere de autori români.

Ladmiss Andreescu

ÎN ȚARA CERULUI

nuvele

Una din cele mai bune cărți literare scrise în ultimul timp.

Lei 50

Mihail Chirnoagă

LOGODNĂ

roman

O reușită prezentare a unor eroi cu destine diferite meniți totuși să-și trăiască viețile în încătușarea unor banale conflicte de fiece zi.

Lei 50

Traian Lalescu

LUMINĂ TRISTĂ

versuri

Cartea de început a unuia din cei mai dotați poeți ai generației tinere.

Lei 40

Ion Biberi

BRUEGEL, CIUDATUL

Un documentat și captivant studiu asupra marelui pictor flamand.

Lei 40

Virgil Carianopol

FRUNZIȘUL TOAMNEI MELE

versuri

O carte care s'a bucurat de un succes puțin întâlnit în Poezia românească.

Lei 40

Toate cărțile apărute în „Colecția UNIVERSUL LITERAR“ se găsesc de vânzare la orice librărie sau chioșc de ziare din țară ● Se pot comanda și direct Editurii ziarului „UNIVERSUL“ str. Brezoianu 23—25, București.